

Kamusqa Daniel - Pachak Soqtanchisniyuq Pusaqniyuq

Sut'inchasqa Profético Simbolismota Qawachiy: Apocalipsispi Qanchis Cornetakunamanta Hunt'asqa Análisis Completo

Jeff Pippenger

2024-02-29

William Millerqa qanchis iglesiakunamanta, qanchis sellokunamanta, hinaspa qanchis trompetakunamanta Apocalipsis libropi kachkaqkunamanta hatun k'anchayta chaskirqan. Payqa chay profetakuna unanchaqqunata ishkay ch'usaqllachiq atiyniyoqkunaraq marco ruranan ukhupi churarqan: ñawpaqta paganismo, chaymanta papalismo. Manam chay unanchaqqunaraq llapan profético kaqninchakunatachu rikurqan, ichaqa ima rikurqanchus, chaymi Diospa iglesianpa ukhupi historianta hinaspa hawapi historiantapas apostolkunaraq p'unchayninkumanta pacha kay pacharaq tukukuyninkama cimienta hina sayachirqan. Ukhupi historiataqa iglesiakunam unancharqan, iglesiakunaraq hawapi historiantaq sellokunam unancharqan. Payqa rikurqanmi trompetakunaraq Roma llaqtapa contranpi Diospa juicionninpa unanchaqqin kasqanta; chayqa kay pacharaq tukukuyninpi Roma llaqtapa contranpi Diospa juicionninta tipificarqan, ichaqa manam rikurqanchu kay pacharaq tukukuyninpi Romaqa kimsa-kutin huñusqa hukllachasqa uniónmanta ruwasqa kasqanta.

Uriah Smith qelqasqan Daniel and Revelation sutiyuq libroqa wakin pantasqa yuyaykunata hap'in, ichaqa Hermana White payta reqsichirqan: “Diospa yanapaq makin” nispa. Payqa reqsichillarqan chay libroqa The Great Controversy, Patriarchs and Prophets, hinallaraq The Desire of Ages nisqakunawan kуска mast'arichisqa kananpaq. Chay sinchi allin rimaynin manam niyarqanchu chay libroqa paypa librokunawan kaq hina kikin musquychasqa qhapaqniyuq kasqanta, aswanpas niyarqan chay libroqa “hatun yachachiyta” hap'isqanta, hinallaraq “achka ancha chanin almaskunata cheqaq kaq yachayman apamunankupaq” responsable kasqanta.

Kay liqriqa Millerita profetikay yuyayman hina apaykachkan, hinaspataq 1844 watapi octubre killapa 22 p'unchaymanta ñawpaqman mana rikukuq profeciamanta yuyaykunawan kуска. Kimsa Llaqikuykunapa kimsa kuti churakuyninta qhawarichispa, kay liqriqapi qillqasqa pasajekunaman kutimusunchik.

Millerqa nirqanmi: “qanchis trompetakunaraq qanchis sapanka hinallaraq llakiy apaq hatun juiciokunapa willakuyninmi, kay pachaman utaq Roma qhapaq suyumanta apachisqa.” Ñawpaq tawa trompetakunaraq pagan Roma pataman apamushqa juiciokunata rikuchin, pichqayuqtaq suqta trompetakunaraq Diospa juicionkuna kasqanku papal Roma pataman apamushqa; ichaqa Millerqa mana reqsiyta atirqachu qanchis kaq trompetaqa Diospa juicionnin kasqanta Moderna Roma patapi. Apocalipsispi qanchis sellokunamanta hinallaraq qanchis trompetakunamanta rimashaspa, Uriah Smithqa qillqarqan:

mayqinkunachus Ezequiel qhapaq pusaq kaq capitulopi tawa millay ruwaykunawan representasqa kanku, sut'i ñanmarkakunata señalasqanta; ichaqa sapa hukninpas, huk pruebat hina, cutimun pachak tawa chunka tawa waranqa sellakusqan historiapi. Kay mana llank'aq rikch'ayninqa qanchis trompetakunapipas tarikullantaqmi; imaraykuchus, pagan, papal, hinallataq kunan pacha Romapa contranpi sut'i taripasqa juiciokunata representaytaq kashaspapas, llapallankum yapamanta huñnakunku kunan pacha Romapa contranpi ejecutivota juiciopi qallarisqanpi, utqay hamuq domingo kamachiypi.

Qanchis cornētakunaqa ñawpaq pachaspi hunt'asqankupaq sut'i p'unchayniyoqmi karqanku, ichaqa Panay Whitepas Apocalipsis qhelqap tawaq pusaqniyuq kapitulampi qanchis angelkunata qanchis cornētayuqkunata churallantaqmi, chay qaylla hamuq Domingo leypa historiampi.

“Payqa sellota kichkaskasqanmanta qhepaman, altar uranpi rikurqani Diospa siminrayku wañuchisqa runakunaq almankunata, hinallataq hap'isqanku testimoniomantapas; hinaspan qapariq hatun kunkawan nirqanku: Hayk'aqkamataq, Apu, ch'uya, cheqaq, kay pachapi tiyaqkunamanta yawarnikuqta mana juzganki, mana kutichinkichu? Hinaspan sapaqninman yuraq p'achakuna qusqa karqan [Paykunaqa ch'uya, qhapaq kankuman hina willasqa karqanku]; hinaspan paykunaman nisqa karqan, aswan pisi p'unchawkama samarikunankupaq, kamachimasinkupas, wawqinkupas, paykuna hina wañuchisqa kananpaq kaqkuna hunt'akunkama' [Apocalipsis 6:9–11]. Kaypi Juanman qawachisqa karqan mana chaypuni kasqankuta, aswanqa qhepa pacha tiempope kananpaq kaqkunata.”

“Apocalipsis 8:1–4 nisqa cita.” Manuscript Releases, volumen 20, 197.

Ñawpaq pasajepi Panay White pichqay sellopa rimanakuynta hinaspa hunt'asqanta churaykan pusaj kaq capitulopi qanchis angelkuna waqyakuyta qallarinankupaq kasqan p'unchawman; ichaqa chay kikin rikuchiytapas churaykan Apocalipsis chunka pusaj kaq capitulopi iskay simikunapa historiankupi.

“Pisqay sello kicharisqa kaptinmi, Juan Reveladorqa rikuyti altarpa uranpi rikurqan Diospa Siminrayku, Jesucristopa testimoniuntaqrayku wañuchisqa kaqkuna tantanakuyta. Kaymanta qhepamanmi hamurqan Apocalipsis libro pa chunka pusaqniyuq capitulopi willasqa rikchaykuna, chaypi cheqap kaqkuna, hinallataq chiqaq kaqkuna Babiloniamanta waqyasqa lloqsichisqa kanku. [Apocalipsis 18:1–5, nisqa.]” Manuscript Releases, tomo 20, 14.

Qanchis waqraqakunaqa Diospa juicioyninta rikuchinku gentil, papal hinaspa Kunan pacha Romapa historiapi, ichaqa paykunaqa 11 septiembre 2001 watapi historiapi, hinaspa utqaylla hamuq domingo leyipa iskay kaq vozipas rikuchisqa kanku. Apocalipsis qelqapa pusaq kaq kapitulumanta suqta ñiqinkama ñawpaqta rimarispas, Uriah Smithqa qallarin ñawpaq tawa waqraqakunapa historiapi hunt'akusqankuta qhawachiya.

“Qanchis trompetakunaq yuyaynin kaypi yapamanta hap'ipakusqa, hinaspa kay capítuloq puchukayninta llapan, capítulo 9-ntawan hunt'an. Qanchis angelkuna waqaychanankupaq wakichikunku. Paykuna waqaychasqankuqa Daniel 2 hinaspa 7 qelqasqa willakuyta hunt'achiq hina yaykun, ñawpaq Romanokunaq hatun qhapaq suyuq chunka rakikayninkunaman t'aqakusqanmantapacha qallarispa; chaymantaqa, ñawpaq tawa trompetakunapi, huk

willakuyta tarinchik.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 477.

Smithqa riqsichinmi, ñawpaq tawa trompetakunaqa Diospa taripayninkuna karqan pagano Roma contra. Payqa qanchis versiculota citespanmi rimarin, chaypiqa ñawpaq trompetapa profético kasqanmanta señalkuna riqsichisqa kashan; chaymantataqmi reqsichin histórico hunt’akuyninta.

Ñawpaq nanaywan llasaq juchachay, inti haykuykuna urayman urmamushasqanpi Roma Occidentalman chayasqa, karqan Alaricpa kamachisqan Góticokunawan awqanakuyumi; paymi qhepa yaykuykunapaq ñanta kicharirqan. Teodosio wañusqan, romano emperadorpa wañuynin, karqan enero killapi, 395 watapi; chaymanta manaraq chiri pacha tukukuptin, Alaricpa kamachisqan Góticokunaqa armasqaña kachkarganku imperiopa contranpi.

“Ñawpaq yaykuy, Alaricpa kamachisqan uraypi, Thrace, Macedonia, Attica, hinallataq Peloponnesus nisqakunata phuyupaq hina waqllichirqan, ichaqa manam Romapa llaqtanman chayarqanchu. Iskay kaq yaykuyninpiqa, ichaqa, gotokunapa kurakaqninqa Alpes urqkunata Apennines urqkunatawan chimpaspa, ‘wiñay llaqta’ nisqapa pirqankuna ñawpaqman rikurirqan, chay llaqtataq mana unayllata barbarokunapa phiñasqa sinchi kallpanku qipaman urmaykurqan.”

“Ñawpaq trompetapa waqayninqa tawa pachak watapa tukukuyninpi hinallataq chaymanta ñawpaqmanmi kashan, hinaspataq chay Roma imperiota wakllichiq yaykuykunamanmi rikuchikun, godokuna uraypi.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 478.

Smithqa riqsichin Alaricpa hina Diospa taripaynin pagano Romapaq, ñawpaq trompetawan rikuchisqa. Sapa trompetapas huk historiapi runayuqmi, chay runaqa trompetata rikuchin; Alaricqa tawa pachak watapa tukukuyninmanta ñawpaq trompetapa hamuyninta rikuchin. Millerqa mana rikuyta atirqachu kay trompeta Romaman apamusqanta domingo hunt’asqa kasqanrayku, imaraykuchus Millerqa domingo waqaychaq karqa. Smithpas kay cheqaqta qispirqan, ichaqa Smithqa riqsirqanmi ñawpaq hunt’asqa domingo kamachiyqa Constantinoq kamachisqan kasqanta wata 321pi. Domingo hunt’achiywan tupaq profetapa kamachikuynin sapa kuti kaqlam, imaraykuchus Diosqa hayk’aqpas mana t’ikranchu, chay kamachikuytaq kaymi: “llaqtapa apostasianninqa llaqtapa thuñiyninwan qatiqchasqa kan”. Alaricqa llaqtapa thuñiynin qallariyninta rikuchin, chaymi qallariq Constantino ñawpaq domingo kamachiyta churashqan pacha kkillanpi.

Smithqa qatiqaykunata qallarispan pusaqniyuq versiculota citespa, mayqinchus iskay kaq trompetata reqsichin, chaymantataq rimariyninta kayhinata mast’arichin:

“Imperio romanoqa, Constantinomanta qhipamanqa, kimsa rak’iman t’aqasqa karqan; chayraykun sapa kuti nisqaqa rikurin, ‘runakunap kimsan kaqnin rak’in,’ nispa, hukkunapas, chay imperiop kimsan kaq rak’in muchuywan maqasqa kasqanman riqsichispa. Kay romano qhapaq suyup t’aqasqa kayninqa Constantino wañusqan qhipanpi ruwasqa karqan, kimsan churinkuna chawpinpi: Constantius, Constantine II, hinaspa Constans. Constantius inti lloqsiy suyupta hap’ispa, tiyayninta Constantinopla llaqtapi churakurqan, imperiop hatun umalliq llaqtanpi. Constantine Iskay kaqmi Bretaña, Galia, hinaspa España suyukunata charirqan. Constansmi Ilirico, África, hinaspa Italia suyukunata charirqan. (Qhaway Sabinepa Historia Eclesiástica nisqanta, p. 155.) Kay allin riqsisqa historiapi kaq chiqap ruwaymanta, Elliottqa,

Albert Barnespa nisqanman hina willakusqa, Rev.12:4 nisqaman qillqasqan notankunapi, kayhinata nin: ‘Iskay kutita, ichaqa aswanpas, romano imperio mana wiñaypaq iskay rak’iman t’aqasqa kananmanta ñawpaqta, inti lloqsiy hinaspa inti haykuy rak’ikunaman, kimsa rak’iman t’aqasqa kasqa imperio. Ñawpaq kaqmi A.D. 311 watapi karqan, chay p’unchaykunapiqa Constantine, Licinius, hinaspa Maximin chawpinpi t’aqasqa kaspa; hukñataq, A.D. 337 watapi, Constantino wañusqanpi, Constans hinaspa Constantius chawpinpi.’” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 480.

Romaqa kimsayman rakisqa rakisqa t’aqasqa rakisqa t’aqasqa t’aqasqa rakisqa kasqan ñawpa pacha rikhu, hinallataq iskayman rakisqa kasqan, mayqinchus historiador-kuna rimanku, Smith-taq chaykunata citan, chaymi Romaq imaymana elementonkunata rikuchin, chaykun Moderno Romaq kimsay huñusqa kasqanta reqsichin, mayqinchus iskayman rakisqa huk estructura-ta ruwan, Iglesias-tawan Estadotawan huñusqa kasqanta sut’ichaspa. Smithqa astawan riqtin, iskay kaq trompetawan tupaqtin ñawpa pachapi reqsisqa runa-ta reqsichin.

“Iskay trompetapa waqachisqanman rikch’achikuq historiataqa sut’inmi Genseric manchay llaqllay runapa Africa-man yaykusqanwan atipayninwan, chaymanta qhepaman Italia-manpas, tupa. Paypa atipayninkunaqa aswanqa lamarpi kasqanku; hinaspa paypa hayllinkunaqa “hina hatun urqu nina rawraywan lamar-man wisch’usqa” nisqahinam karqan. ¿Ima rikch’akuymi aswan allin, utaq ni chay hina allinpas, armadakunapa tinkuyninta, hinaspa lamar kuchukunapi maqanakuyta llapan ñak’ariy wañuchiya rikch’achinman? Kay trompetata sut’inchaspaqa, mask’ananchikmi wakin ruwaykunata, mayqenkunachus qhatu p’unchaw pachapi kaq runakunaman sut’i tupaq kasqanku. Símbolo apasqaqa naturalmantam qhawarichin ch’aqwayta hinaspa kuyuyta mask’ananchikpaq. Manam imapas, mana sinchi lamar maqanakuylla, willakusqata hunt’achinmanchu. Sichus ñawpaq tawa trompetakunapa waqachisqanqa tawa reqsisqa hatun ruwaykunaman tupaq, chaykuna Romanopi imperiopa urmayninman yanapakuy kaq kasqanku, hinaspa ñawpaq trompetapa Alaricpa urapi gotokunapa waqllichisqankunaman tupaq chayqa, kaypiqa naturalmantam qhawanchik qatinqin yaykuy ruwayta, mayqenchus Romanopa atiyinta chhaphchirqa hinaspa urmayninman apamurqa. Qatinqin hatun yaykuyqa karqan “manchay Gensericpa,” vándalokunapa umalliqnin hina. Paypa puriyinqa A.D. 428–468 watakunapi karqan. Kay hatun vándalo kurakapa hatun kamachikuy tiyananqa Africa-pim karqan....”

“Roma urmaynin urmananpi kay mana manchakuy corsario hatun ruwaq kasqanmanta, Señor Gibbon kay allin riqsichiq simikunata llamk’achin: ‘Genseric, sutinmi, imperio romanopa tukukuyninpi, Alaricwan Attilawan sutinkunapa kaq kikillan rango nisqapi kananpaq chaskisqa kasqa.’” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 481, 484.

Smithqa, historiador Gibbonpa rimarisqanta qawaripa, paymi ñawpaq kimsa trompetakunapa historiapi simbolokunata rikuchirqa, reqsisqa karqan Gensericqa iskay kaq trompeta kasqanta; chaymanta nirqa Gensericqa, “Alaricwan Attilawan kusa kikillan patapi churakusqanmanta hina mañakun.” Alaricqa ñawpaq kaq trompetam, Gensericqa iskay kaq trompetam, Attila hunoñataq kinsa kaq trompeta karqan, chaymi chunka kaq versículopi rimarisqa. Smithqa reqsichirqa iskay kaq trompeta, Gensericwan rikuchisqa, “428-468” watakunapa historianta rikuchisqanta. Chaymantataq Smithqa chunka kaq versículota citespa, mayqinchus kinsa kaq trompetata

reqsichin, willakuynta qatiqtaq nirqan:

“Kay pasajeta qhawarispas chaymanta ima hina rurakuyta churarispas, Roma imperiota urmachiq kimsañiqin hatun kaq pasayman apasqas kanchis. Kay kimsañiqin trompetapa historiapi hunt’akuyninta maskhaspaqa, Dr. Albert Barnespa Notes nisqanmantam huk iskay-kimsa kutichasqakunata mañakusunchik. Kay qillqasqata sut’inchaspaqa, kay qillqaq rimaynin hina, necesariom kashan: ‘Huk kuraka utaq maqanakuy runa kanan, rawraylla meteoroman rikch’akuq; puriyninga ancha llihipi, sapallan kaq hina kanan; usqhayllam rikhuringa RAWRAY STAR hina, chaymantañataq chinkaringa yakukunapi wañusqa k’anchaynin star hina.’— Notes on Revelation 8.”

“Kaypi ñawpaqman churakuyta munan kay trompetapa rimariyninga alusión kasqanta, Attilapa ch’usaqyachiq guerranankunaman hinaspa phiñakusqa yaykuyninkunaman Roma atiyniyoqpa contranpi, chaykunataq rurasqan huno Hunos soldadonkunapa umalliqnin kaspa....”

“Chay Quyllurpa Sutinga Wormwood nisqa sutim’ [chayqa hayk’aqraq llakiqmi, hayra ruwaykunapa paqarinanta sut’ichaspa]. Kay simikuna—ñawpaq versículowan aswan ukhuypi tupasqa kasqankuman hina, imaynachus ñuqanchikpa versiónpi puntuaciónpas chayta rikuchin—huk ratulla kutichiwanchik Attilapa kasqanman, paypa rurasqan utaq pay hina llamk’asqan llakikuykuna-man, hinallataq sutinmanta paqarisqa manchayman.

«“Tukuyta chinkachiy hinaspa pichay,” nisqakunaqa paypa apachimusan llakikuykunata aswan allinta sut’ichan. Payqa kayhina sutichakúrqa: “Diospa azote.”» Uriah Smith, Daniel and Revelation, 484, 487.

Kimsaq trompetapa willakuynin, Atila huno nisqawan rikuchisqa, karqan wata 441-manta wañusqan wata 453-kama. Chaymantataq Smithqa chunka iskayniyuq versículota citespa, tawa kaq trompetata rikuchin, hinaspa bárbaro monarca Odoacrota willan, maypichus intiwan, killawan, quyllurkunawan inti-chunka kinsa simbolismonpi Roma occidental nisqapa kinsa kuti simbolismon rikuchisqa kachkan. Payqa kimsa simbolokunata reqsin “inti, killa, hinaspa quyllurkuna—mana iskayrayaypaqmi kaypi simbolokuna hina apasqa kanku—sut’imanta Roman gobierno hatun k’anchaykunata nin, emperadorkunata, senadorakunata, hinaspa cónsulkunata. Obispo Newton nispa qhawachinmi qhipa emperador Roma occidentalpa karqan Rómulo, payta asipayanakuspataq Augustulo nispa suticharqanku, ichaqa chayqa ‘uchuy Augustus’ ninmi. Roma occidentalqa A.D. 476 watapi urmarqan. Ichaqa chaymantaqa, Roman intin wañusqa kaspapas, ura lumbrerokuna pisi k’anchayllawanraq k’ancharqanku, senado hinaspa cónsulkuna qatipakusqanrayku. Ichaqa achka llakikuy civil kutiriykunawan hinaspa política fortunapa tikraykunawan qhipamanqa, A.D. 566 watapi, ñawpaq gobiernomanta tukuy formankama urmachisqa karqan, hinaspa Roma kikintaqmi pacha llapaq ñawpaq emperatriz kasqanmanta uraykuchisqa karqan, wakcha dukadoman tukuspa, Rávena Exarcopa tributariom karqan.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 487.

Kaypi tarisunchik huk kutimusiq willakuyta Roma llaqtapa kimsa kuti rakisqa kasqanmantam, chaymi ñawpaqchasqa hina rikuchin kunan pacha Roma llaqtapa kimsa kuti huñusqa kasqanta. Inti lloqsimuynin Roma wan qhapaq apu Constantino wanqa, chay kimsa kuti rakiyqa paypa kimsan churinkunawanmi rikuchisqa karqa; ichaqa inti yaykumuynin Roma wanqa, paykunaq kimsa kuti

kamachiy-ninkuwanmi karqa. Chaymantataq Smith sut'inchán inti, killa, ch'askakunaqa mayqin nisqa ordenmantam rikuchin inti yaykumuynin Roma urmachisqa kasqanta. Hinaspataq willakuyninta tukuchan qhipa kimsan trompetakunapa kay qallarichiywan.

“Kay hina manchakuna karqan kay barbáro runakunapa ñawpaq yaykuyninkuna rayku imperioman apamushqa llaquykunaqa, chaykunaqa qhepamanta hamuq llaquykunawan tupachispaqa aswan pisilla karqan. Chaykunaqa karqan paraq ñawpaq sut'u para urmaykuna hina, manaraq Romanokunapa pachanman utqaylla urmuna lloqllaman chayanankama. Qhipapi puchuq kimsa trompetakunaqa llaquy phuyuwan llanthuykusqa kashan, hina nisqa qatiq versículokunapi rikuchisqa hina.”

“‘VERSO 13. Hinaspataqmi, uyariqmi huk angelta hanaq pacha chawpinpi phawachkaqta, sinchi kunkawan nispan: ¡Ay, ay, ay, kay pachapi tiyaqkunapaq, wakin waqaychaq kunkakuna rayku, kimsa angelkunapa trompetankunaq kunkanmantam, manaraq waqaychasqa kananpaq kashan!’”

“Kay angelqa mana qanchis waqrachakuna angelkunapa qatipi hukninchu, aswanpas huklla kaqmi, pisiq qusaq waqrachakunam kimsa puchuq waqrachakunaqa llakikuy waqrachakuna kasqanta willananpaq, imaraykuchus paykunapa waqrachakusqan ukhupi aswan manchay ruwaykuna pasanankurayku. Chayhinaqa qatiq, ichaqa phisqa kaq waqrachakuyqa ñawpaq llakikuymi; suqta kaq waqrachakuyqa iskay kaq llakikuy; qanchis kaqtaq, kay qanchis waqrachakunapa kay qatipi qhipa kaq, kinsa kaq llakikuymi.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 493.

Qatiq qillqapiqa qhipapi, kinsa trompetakunaq aywakuy “Ay” nisqakunawanmi qatiqkunaqta rikusunichik.

“Imperial Roma llaqi ñak'ariykuna, urmayninpi, qhipa kaqkama llapanmi willasqa karqan, Romaqa manaña emperadorniyuq, cónsulniyuq, nitaq senadoniuyuqña kaptin. ‘Ravenna llaqtapi Exarcaspa uranpiqa, Romaqa iskay ñiqinman uraykachasqa karqan.’ Intipa huk kimsa ñiqinmi maqasqa karqan, killapa huk kimsa ñiqinpas, ch'askakunapa huk kimsa ñiqinpas. Césarkunapa mirayninqa mana chinkachisqachu karqan inti wata emperador oeste kaqkunawan. Romaqa, urmananpaq ñawpaqta, imperial atiyinmanta huk rak'ta llallinmi hap'irqan. Constantinopla llaqtawan kуска rakisqaraqmi karqan kay pachapa imperionta. Hinaspapas mana Goths nitaq Vandals qhapaqyachikurqanchu chayraq imperial llaqtapi, mayqenpa emperadorninpas, Constantinoq imperial tiyananta ñawpaq kutichisqanmantapacha, sapa kuti Romaq emperadorninta akllasqan hina, rantinpi kamachiq hinapas churayta atirqan. Constantinoplaq kawsayninpa tukukuyninqa huk pacha wiñaykunapaq waqaychasqa karqan, huk trompetakunawanmi willasqa karqan. Intimanta, killamanta, ch'askakunamantapas, manaraqmi aswanqa huk kimsa ñiqillan maqasqa karqan.”

«Tawaq p'unchaw qillqakuna Chunka Tawa Cornetapa qhipa siminkuna qawachin qhipa p'unchawkunapi Kinti Lawpi Imperiopa kutirimusqanta: “P'unchawqa mana k'ancharchu kimsa kaqninta, tutaqa chayhinallataq.” Kamachiy atiyinmantapa, Roma llaqtam Ravennaman uyarisqa karqan, Italiataq Inti lloqsiy lawpi Imperiopa atipasqa suyu karqan. Ichaqa, huk willakuykunaman aswan allin taqeqtin, santukuna rikch'ayninkuna

yupaychasqanta amachaymi ñawpaqtaqa papap, emperadormantaq espirituyninpi, pacha kamachiyninpiyas atiyinkunata sinch'i tinkuyman churarqan; hinaspataq, iglesiakunapi llapa kamachiyta papaman qospa, Justiniano yanapaynin makinta churarqan papal kamachiy aswan hatunyayninman wiñachinapaq, mayqinchus qhipaman monarcakunata paqarichiy atiyniyuqman tukurqan. Señorninchispa wata 800 watapi, papaqa Carlomagno-man “Romanokunapa Emperador” sutita qorqan.»—Keith. Chay sutiqa huk kutitaq Francia suyupa rey nirqanmanta Alemania suyupa rey nirqanman apasqa karqan. Hinaspataq Emperador Francisco II nisqapaq, kay llulla rikch'aypas qhipapi, wiñaypaqpas saqisqa karqan, Ago. 6, 1806.” A. T. Jones, The Great Nations of Today, 54.